

PRZECIWDZIAŁANIE PRANIU PIENIĘDZY: PODSTAWY

Część 5: Doradztwo podatkowe

Doradztwo podatkowe jest jedną z najpowszechniejszych usług świadczonych przez księgowych, zatem muszą być oni świadomi, że usługi podatkowe mogą być narażone na pranie pieniędzy na wiele różnych sposobów i zachować czujność w tym względzie. Tworzenie struktur podatkowych może zostać wykorzystane w celu ukrycia wpływów pieniężnych z działalności przestępczej lub unikania opodatkowania legalnego przychodu. Księgowi świadczący usługi tax compliance mogą zdać sobie sprawę, że klienci starają się wprowadzić ich w błąd co do swoich rzeczywistych dochodów lub aktywów.

Jak przestępcy wykorzystują doradztwo podatkowe?

Struktury tworzone w celach legalnego zmniejszania opodatkowania mogą także umożliwić przenoszenie aktywów lub środków pieniężnych, które mogą również obejmować wpływy pieniężne z działalności przestępczej.

Przestępcy mogą podawać się za osoby pragnące skorzystać z doradztwa podatkowego, aby ulokować majątek poza zasięgiem jego opodatkowania, w celu uniknięcia przyszłych zobowiązań.

Legalne prace służące zmniejszeniu opodatkowania mogą także zbroczyć w kierunku nielegalnego unikania opodatkowania. Wpływy pieniężne z unikania opodatkowania są wpływami z przestępstwa, a zatem uczestnictwo zawodowego księgowego w obsłudze takich funduszy może stanowić przestępstwo prania pieniędzy.

Sam system podatkowy może zostać wykorzystany do legalizacji wpływów pieniężnych z działalności przestępczej poprzez zapłatę podatku od zysków z tej działalności tak, jakby powstały one z prawdziwych przychodów handlowych.

Jak wygląda „Podejście oparte na oszacowaniu ryzyka”?

Świadcząc usługi doradztwa podatkowego, zawodowy księgowy powinien rozważyć:

- Jak jest komercyjne, rodzinne lub osobiste uzasadnienie planowania podatkowego?
- Kto na tym skorzysta?
- Czy klient w przeszłości nie wypełniał swoich obowiązków podatkowych, bądź czy był przedmiotem dochodzenia w sprawie oszustwa prowadzonego przez organy podatkowe?
- Czy prawdopodobne powodzenie planowania polega na nierealnej interpretacji prawa podatkowego w taki sposób, że istnieje ryzyko, iż planowanie to będzie postrzegane jako unikanie opodatkowania?
- Czy usługi podatkowe obejmować będą państwa uważane za państwa wysokiego ryzyka pod względem prania pieniędzy? – listę takich państw publikuje FATF.
- Czy usługi podatkowe obejmują tworzenie złożonych struktur, które mogą utrudniać identyfikację ostatecznych beneficjentów rzeczywistych?

Programy dobrowolnego wypełniania zobowiązań podatkowych (czasami zwane „amnestiami podatkowymi”) są źródłem szczególnych obaw dotyczących prania pieniędzy. Księgowi zaangażowani w świadczenie usług związanych z takimi zagadnieniami powinni uwzględnić dokument FATF pt. „Zarządzanie implikacjami programów dobrowolnego wypełniania zobowiązań podatkowych w zakresie Polityki przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu – Dobre Praktyki” ([Managing the Anti-Money Laundering and Counter-Terrorist Financing Policy Implications of Voluntary Tax Compliance Programs Best Practices Paper](#)).

Studium przypadku dotyczące unikania opodatkowania

Księgowy zostaje zatrudniony do wykonywania pracy w zakresie rozliczania zobowiązań podatkowych (ang. tax compliance) na rzecz stałego klienta, będącego majątną osobą fizyczną. Księgowy prosi klienta o więcej szczegółów dotyczących określonego przychodu uzyskanego w ciągu roku z nowej inwestycji. Klient kontaktuje księgowego z doradcą inwestycyjnym.

W trakcie rozmowy doradca mówi: „Mam zestawienie tego przychodu, które mogę Panu przesłać. Czy chce Pan także szczegółowe dane rachunków bankowych w Szwajcarii?” Księgowy pierwszy raz słyszy o takich rachunkach, a przychody z nich nigdy nie były uwzględniane w zeznaniach podatkowych, które księgowy sporządzał dla klienta. Księgowy pyta doradcę, czy są to nowe rachunki. Doradca odpowiada: „Nie, klient posiada je od dawna, a otworzył je po śmierci ojca około 10 lat temu i otrzymuje na nie wpływy pieniężne z nieruchomości we Włoszech”.

Księgowy porusza istnienie szwajcarskich rachunków z klientem, który mówi, że nie sądzi, aby musiał ujmować przychody z tych rachunków. A poza tym myślał, że najlepiej trzymać te pieniądze z dala od organów podatkowych, tak aby nie sprowokować ich do pytań o podatek spadkowy.

Księgowy tłumaczy klientowi, że musi sporządzić korektę pozycji – zarówno w zakresie nieujawnionego przychodu, jak i podatku spadkowego. Klient mówi, że zajmie się tym, ale po upływie kilku miesięcy nie podejmuje żadnych działań w tej sprawie mimo prośby, a w zeznaniu podatkowym sporządzonym przez księgowego brakuje przychodów ze szwajcarskich rachunków.

Księgowy stwierdza, że nie może obsługiwać tego klienta, ponieważ świadomie pomagałby wówczas klientowi w unikaniu opodatkowania. Księgowy złożył Raport o podejrzanym działaniu („SAR”) w lokalnej Jednostce Wywiadu Finansowego.

Kluczowe sygnały ostrzegawcze

- Sugestia ze strony klienta bądź jego innych doradców, że niektóre istotne fakty są ukryte przed organami podatkowymi lub sugestia, że przekazywane są informacje niedokładne lub wprowadzające w błąd.
- Nadmierna tajemnica w zakresie ustaleń, przekraczająca zwykły poziom poufności lub nietypowe ustalenia umowne.
- Brak jasności co do beneficjentów rzeczywistych aktywów bądź uczestników transakcji.
- Powiązania z osobami zajmującymi eksponowane stanowiska polityczne.
- Niepochlebne relacje w mediach dotyczące klienta lub jego wspólników

Studium przypadku dotyczące inżynierii podatkowej

Nowy klient zostaje przedstawiony księgowemu przez prawnika, z którym miał okazję spotkać się kilkakrotnie. Prawnik mówi, że Pan Xavier jest biznesmenem z Ameryki Południowej, osiągającym duże sukcesy, który pragnie uzyskać poradę w sprawie strukturyzacji jego aktywów zanim zostanie rezydentem podatkowym w państwie księgowego.

Księgowy odbywa wstępne spotkanie z Panem Xavierem i pyta go o jego przygotowanie zawodowe (ang. background) oraz sukcesy finansowe. Pan Xavier posługuje się ogólnikami i twierdzi, że większość pieniędzy pochodzi z udanych transakcji, w które wprowadził go jego brat, wiążących się z działalnością maklerską w obszarze towarów.

Pan Xavier mówi, iż bardzo ważne jest, aby utworzona struktura była poufna i aby nikt nie mógł dopatrzeć się tego, że to on jest właścicielem tych aktywów, szczególnie w jego obecnym kraju zamieszkania, w którym były wspólnik biznesowy jego brata próbuje robić mu problemy twierdząc, że jest zamieszany w jakąś bezsensowną aferę z pracą przymusową w kopalniach. Pan Xavier stwierdza także, iż zlecenie to jest bardzo pilne, ponieważ właśnie rozpatrywane jest jego podanie o wizę.

Zważywszy, że Pan Xavier nie chciał podać szczegółowych informacji o źródle swojego majątku, że nalegał na zachowanie tajemnicy i naciskał na szybką realizację usługi, księgowy zdecydował, że z obsługą tego klienta wiąże się niemożliwe do zaakceptowania ryzyko prania pieniędzy.

Księgowy złożył Raport o podejrzanym działaniu („SAR”) w lokalnej Jednostce Wywiadu Finansowego.

*Uwaga: nazwiska i państwa zostały zmienione w celu zachowania poufności.

Kiedy odmówić

- Jeżeli jest jasne, że klient zamierza uniknąć opodatkowania lub skłamać bądź wprowadzić w błąd organy podatkowe. Zawodowi księgowi muszą przestrzegać wszystkich przepisów prawa i regulacji i nie mogą być kojarzeni z informacjami wprowadzającymi w błąd.
- Jeżeli obawiasz się, że klient korzysta z legalnego zmniejszania opodatkowania jako przykrywkę dla jego rzeczywistego zamiaru przeprowadzenia wpływów pieniężnych z działalności przestępczej przez strukturę korporacyjną lub inną.

Złożenie Raportu o podejrzanym działaniu („SAR”)

Jeżeli poweźmiesz podejrzenie, że klient uniknął opodatkowania lub może posiadać wpływy pieniężne z działalności przestępczej, może zaistnieć potrzeba poinformowania o takich podejrzeniach Jednostki Wywiadu Finansowego. W niektórych państwach stanowi to prawny obowiązek zawodowych księgowych.

DODATKOWE WSPARCIE

Ogólne wytyczne można znaleźć w publikacji FATF pt. [Wytyczne dla księgowych dotyczące stosowania podejścia opartego na oszacowaniu ryzyka](#). Aby uzyskać szczegółowe informacje na temat systemów krajowych, w tym na temat mających zastosowanie wymogów prawnych, należy skontaktować się z właściwą organizacją zawodowych księgowych.

Niniejszy dokument *Przeciwdziałanie praniu pieniędzy, Podstawy: Część 5 – Doradztwo podatkowe* opublikowany w języku angielskim przez International Federation of Accountants (IFAC) w lutym 2021 r., został przetłumaczony na język polski przez Polską Izbę Biegłych Rewidentów (PIBR) w marcu 2021 r. i jest powielany za zgodą IFAC. Zatwierdzonym tekstem wszystkich publikacji IFAC jest tekst opublikowany przez IFAC w języku angielskim. IFAC nie ponosi odpowiedzialności za dokładność i kompletność tłumaczenia ani za działania, które mogą z tego wynikać.

Tekst dokumentu *Przeciwdziałanie praniu pieniędzy, Podstawy: Część 5 – Doradztwo podatkowe* w języku angielskim © 2021 by IFAC. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Tekst dokumentu *Przeciwdziałanie praniu pieniędzy, Podstawy: Część 5 – Doradztwo podatkowe* w języku polskim © 2021 by IFAC. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Tytuł oryginału: *Anti-Money Laundering, The Basics: Installment 5 – Tax Advice*, February 2021.

W celu uzyskania zgody na powielanie, przechowywanie lub przekazywanie, lub na inne podobne zastosowanie niniejszego dokumentu prosimy o kontakt z Permissions@ifac.org.

Przetłumaczony przez:

529 Fifth Avenue, New York 10017
www.ifac.org | +1 (212) 286-9344 | [@ifac](#) | [company/ifac](#)

www.icaew.com
[@icaew](#) | [company/icaew](#)